

7.8.2023

Valtioneuvoston kanslia

Asia: Hallituksen tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

Tavoite 1: Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita

Tavoite 3: Vahvistetaan viranomaisten yhdenvertaisuusosaamista eri tasoilla

Tavoite 5: Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

Toimenpiteet 44–46: Lisätään opettajien ja muun kouluhenkilökunnan osaamista antirasistisesta kasvatustyöstä.

Pystymme arvioimaan oman toimialamme toimenpiteitä.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

OAJ katsoo, että tasa-arvo ja yhdenvertaisuus varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa tulisi paremmin osaksi arkipäivää ja toimintakulttuuria, jos erillisten tasa-arvo ja yhdenvertaisuusuunnitelmien sijaan, niiden sisällöt olisi otettu osaksi opetussuunnitelmia ja tutkinnon perusteita.

Tärkeä tasa-arvoa lisäävä teko olisi tasoittaa suomalaisten poikien ja tyttöjen väliset osaamiserot. Muun muassa PISA-tutkimusten mukaan Suomessa tyttöjen ja poikien osaamiserot etenkin lukutaidossa ovat kasvaneet hälyttävästi. Sukupuolten välinen ero on suurin juuri lukutaidossa, kun verrataan muihin maihin. Lukutaidon merkitys on huomattava, se luo pohjan kaikelle oppimiselle. Pojat ylikorostuvat heikosti osaavissa.

Oppimiserojen kasvu selittyy Suomessa ennen kaikkea heikosti menestyvien oppilaiden osuuden nopealla kasvulla. Tämän muuttaminen edellyttää opetuksen vähimmäismäärien kasvattamista sekä oppimisen tuen huomattavaa vahvistamista. Tuen on oltava riittävää sekä oikea-aikaista lapsille ja nuorille varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Opetusryhmien kohtuulliseen kokoon luvataan hallitusohjelmassa kiinnittää huomiota, On erittäin tärkeää, ne käytännössä myös toteutetaan jotta oppiminen mahdollistuu ja perustaidot taataan.

Koulutus on parasta kotoutumista. Useat selvitykset ovat osoittaneet, että maahanmuuttotaustaisten nuorten syrjäytymisriski on huomattavasti korkeampi kuin muiden nuorten. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tulee olla oppilaan subjektiivinen oikeus ja se on kirjattava lakiin. OAJ:n ratkaisut, joilla voidaan edistää maahanmuuttotaustaisten kouluttautumista ja työllistymistä Suomessa löytyvät täältä:

<https://www.oaj.fi/politiikassa/maahanmuuttajien-koulutus-ja-tyollistyminen/>

Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden edistämisessä opettajilla on keskeinen rooli. Onkin tärkeä huolehtia, että opettajilla on riittävä osaaminen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioissa ja että opettajankoulutuksessa huolehditaan siitä, että opettajaksi valmistuvalla on työelämään siirtyessään riittävät tiedot ja taidot opetussuunnitelman

7.8.2023

perusteiden asettamien tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden edistämistä koskevien vaatimusten toteuttamiseksi. Pelkän opettajien peruskoulutuksen kehittäminen ei kuitenkaan ole riittävän nopea toimi opettajien osaamisen vahvistamiseksi. Myös työssä olevien opettajien osaaminen on varmistettava tarjoamalla heille mahdollisuus työajalla tätä koskevaan täydennyskoulutukseen.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
Koulutuspolitiikan johtaja

Ira Hietanen-Tanskanen
Lakimies